

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת תזריע - מצורע

מהדורת דרך החיים
לזכות

מרדכי וטובה ארמן

ולע"נ ברכה שמחה בת מרדכי צבי ע"ה

פרנס השבוע

להנצחות: 072-222-3383

מהדורת דרך החיים

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

אליעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

		ירושלים
058-324-5544	ביתר-A	ארזי הבירה 058-570-7758
052-760-2289	ביתר-B	ביהכ"נ הר עבי 052-763-2150
055-678-6824	בני ברק	בית וגן 054-841-9231
054-851-9014	ברכפלד	גאולה זכרון משה 054-841-7272
054-853-0541	גבעת זאב	גבעת שאול 058-324-8175
052-763-4167	טלוסטון	גני גאולה 058-321-9933
052-447-4126	מודיעין	הר נוף
08-974-3086	קרית ספר	ישיבת מיר 054-851-9014
	בית שמש	נוה יעקב 052-766-5331
02-995-1203	הקריה	סורוצקין 052-718-4566
058-324-0374	רמב"ש א'	סנהדריה 072-222-3383
	רמב"ש ב'	סנהדריה המורחבת 054-859-3064
052-767-4151	רמב"ש ג'1	עזרת תורה 058-328-5464
054-842-7664	רמב"ש ג'2	
		עזרת תורה
		ספרים ווינקעל
		על הכהן 15
		עיר העתיקה 054-854-0851
		צומת בר אילן
		ספרי אור החיים
		בר אילן 4
		קרית משה 052-266-9937
		רוממה-המ"ג 058-324-4112
		רחביה 052-764-3488
		רמות 02-586-0088
		רמת אשכול 058-718-5065
		רמת שלמה 050-412-7721
		ערים אחרות
		אלעד 054-840-2444

לבירורים והנצחות : 072-222-3383

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

נהנים מהחוברות? הפיצם גם לאחרים!

100 עותקים - 50 ש"ח

800 עותקים - 360 ש"ח

פרנס השבוע (כאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדריים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT [TORASAVIGDOR.ORG/DONATE](https://torasavigdor.org/donate) (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 39

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת תזריע - מצורע

אומנות השתיקה

טמא אטום וסתום

"כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמִּחָנָה מוֹשְׁבּוֹ" (ויקרא יג מו). כל הקורא פסוק זה, מתעורר מיד לשאול מה פשר הכפילות "יֵטְמָא, טָמָא הוא". נקדים לבאר מה משמעות המילה "טומאה", שורש המילה "טומ" מורה על אטימות, סתימות. זהו פשר המילה "טומאה", וזהו השורש לכל הלכות טומאה. בכל מקום שמוצאים עניין טומאה, הביאור הוא שהקב"ה מצווה שהדבר יהיה "סגור", סתום ומרוחק מאיתנו.

לפי זה אפשר להבין את הכפילות בפסוק: המילה "יֵטְמָא" מלמדת את המצב ההלכתי של האדם, התורה גוזרת על גופו שהוא מוגדר "טמא". המילים שבהמשך "טָמָא הוא" באו לבאר את הטעם לטומאה שהתורה גזרה עליו. כלומר, התורה אומרת דינו שהוא טמא, כי הוא צריך להיות סגור ומרוחק מחברת אנשים: "בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמִּחָנָה מוֹשְׁבּוֹ".

מורחק מהציבור

עלינו להתבונן בזה. הרי מדובר כאן ביהודי שומר תורה ומצוות; אב, בעל, עובד ה' נאמן שמניח תפילין כל יום ומתפלל שלוש פעמים ביום במניין. המטבח שלו כשר, ובניו ובנותיו שומרי תורה ומצוות. הוא אחד משלנו! אבל יום אחד הוא מתעורר בבוקר עם צרעת, והוא צריך לעזוב את משפחתו וחבריו ולצאת אל מחוץ למחנה, ולהיות לבד. הוא טמא, מופרש משאר האנושות. "בָּדָד יֵשֵׁב" הכונה שהוא צריך להיות מובדל אפילו משאר הטמאים (רש"י שם).

מיודענו צריך להישאר מחוץ למחנה עד שהצרעת תתרפא. הוא יפסיד כל כך הרבה מצוות דאורייתא ודרבנן שמתקיימות אך ורק בציבור, התפילות בבית הכנסת והלימוד בצוותא בבית המדרש, הוא מתנתק לחלוטין מכל הסביבה האנושית הקרובה לו, החיים המשותפים עם משפחתו הקרובה, נמנע ממנו אפילו להשתתף בסעודות השבת בחיק משפחתו, אולי אפילו לבילוי הסדר כשכל יהודי מקיים והגדת לבנך, הוא יהיה לבדו! וחלילה אין כאן שום מקרה, רחוק מכך: הרמב"ם (מורה הנבוכים ג' מ"ז) אומר שצרעת היא מן הניסים שה' עושה רק לעמו, לכן גוי לא יכול ללקות בצרעת (נגעים ג' א'). הקב"ה שולח מחלה ניסית על היהודי הזה, כדי שהוא יהיה חייב להיבדל מהחברה. וההיבדלות אינה מחשש הדבקה, או כדי שלא יטמא אחרים. אלא כי ה' רוצה שהוא יהיה "טמא" - אטום ומרוחק מאנשים, שישב בדד מחוץ למחנה, על מה ולמה כל ההרחקה הנוראית הזו מכל קשר אנושי?

תדע לדבר נכון

הסיבה לכך היא, כי האדם הזה אמנם הוא נראה כיהודי שומר תו"מ, אבל באמת הוא אדם מסוכן. האדם הזה השתמש לרעה במתנה הגדולה שהקב"ה נתן לו - מתנת הדיבור. הוא ישב עם חבריו ונתן

דרור ללשונו. הגמ' (ערכין טו:) אומרת: "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו", אבל חשוב שתדעו, לשון הרע אינו רק דיבור דברי נגאי על אחרים, אלא גם סתם דברים בטלים הם שימוש לרעה בלשון. אם כן, בימים הגדולים בהם היתה עדיין נבואה בעולם, נגע הצרעת היה הצורה בה דיבר ה' אל האדם ואמר לו בני יקירי: "נתתי לך מתנה טובה כח הדיבור, אינך יודע איך להשתמש בה כראוי, ישנה עצה אחת בדד תשב, מחוץ למחנה מושבך! שם לא יהיה לך עם מי לפטפט, תחיה עם עצמך - בינך ובין עצמך, ואז גם תוכל ללמד את עצמך מהו כח הדיבור האישי שלך, ותבין איך אני רוצה שאתה תשתמש בלשונוך; תדע שהדרך הנכונה היא - בעיקר להימנע משימוש בה שלא לצורך".

דיבור מושכל

הרמב"ם (הל' דעות פ"ב ד) מלמד אותנו שיעור חשוב בשימוש בדיבור: "לעולם ירבה אדם בשתיקה", הוא אינו אומר הרי האדם יכול לדבר אז תדבר, אבל תמנעט בדיבור, אלא שההתייחסות הנכונה לדיבור היא שעל האדם להרבות בשתיקה - אמנם הדיבור ניתן לאדם, אבל הוא נועד רק לדיבורים שיש בהם תכלית; "ולא ידבר אלא או בדבר חכמה או בדברים שצריך להם לחיי גופו" - לגבי חוץ מזה, השתיקה היא הדבר הנכון. וממשיך הרמב"ם: "ואפילו בצרכי הגוף לא ירבה אדם דברים", ולגבי דברי חכמה מוסיף הרמב"ם: "וכן בדברי תורה ובדברי חכמה יהיו דברי האדם מעטים ועניניהם מרובים", אבל אם היו הדברים מרובין והענין מועט הרי זו סכלות. שלמות הדיבור היא כשיש שימוש מושכל בכל מילה שיוצאת מהפה. תכונת השתיקה מאפיינת את עם ישראל, בגמ' (חולין קלג:) נאמר "סתם נכרי מיפעא פעי" סתם נכרי מפטפט תמיד. אצל היהודי אין זה כך, תכונת השתיקה טבועה במהותו של היהודי.

השתיקה נחשבת עבודת ה', כמו שכתוב בפסוק "לֹךְ דְּמִיָּה - תְּהִלָּה" (תהלים סה ב). השתיקה נחשבת תהילה לה! זהו חידוש, שהרי רגילים אנו לחשוב ש"אשרי", "הללוי-ה" ו"מודים" הם תהילה לה, וכאן אנו למדים שהתהילה האמיתית היא דווקא לשתיקה! וכמובן שהדבר טעון ביאור רב.

האמונה והשתיקה

וממי מתאים לשמוע את הביאור על זה יותר מאשר משלמה המלך, החכם מכל אדם? נקשיב לדבריו בספר קהלת (ה א): "אֵל תִּבְהַל עַל פִּיךָ וְלִבְךָ אַל יִמְהַר לְהוֹצִיא דָּבָר לִפְנֵי הָאֱלֹקִים, כִּי הָאֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם וְאֶתֶּה עַל הָאָרֶץ, עַל כֵּן יִהְיֶה דְּבָרְךָ מְעֻטִּים". אל תמהר לדבר ולהוציא לחוץ את כל מה שנמצא בלבך, כי הרי אלוקים נמצא בשמים, מביט בך ומקשיב לך! אתה יושב עם בני משפחתך או עם החברים, ונראה לך שבחברה זאת אתה יכול לומר מה שאתה רוצה. אבל הם לא היחידים שנמצאים בתמונה! גם הקב"ה מקשיב! יש כאן עוד משהו בתמונה! "עַל כֵּן יִהְיֶה דְּבָרְךָ מְעֻטִּים".

תמחישו לעצמכם. אדם שנמצא בחברת ראש העיר, או אפילו הנשיא בכבודו ובעצמו. היום הוא כבר לא נחשבים לאישיות חשובה כ"כ, אבל בכל זאת, לא מדברים בחופשיות לידם. וודאי שלא "מברברים" כל מה שעולה לראש. נמשיך הלאה, אם אתם נמצאים - להבדיל אלף אלפי הבדלות - במחיצתו של גדול הדור. כגון הגאון ר' משה פיינשטיין, או הגאון הרב שך זצ"ל, או כל מי שנחשב לגדול בדורו. כמה תדברו שם? אם יש לכם טיפת שכל בקודקודכם, לא תדברו בכלל! אחד נמצא עם האדמו"ר מסיגעט, או האדמו"ר מסאטמר, וחברו שואל אותו "היי חיים, מה השעה?" וכי הוא יענה לו, "שלוש וחצי"? לא! הוא ישתוק - כשאדם נמצא במחיצת אדם גדול הוא "נועל" על מסגר ובריה את כח הדיבור שלו! "הִתְקַם אֵינוּ מְדַבֵּר בְּפָנֵי מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻקָּהּ", אומרת המשנה באבות (ה ז). השתיקה שאדם גוזר על עצמו גם בסתם יום יום רגיל, מראה שהוא מבין שהוא עומד לפני ה'. זהו גילוי שיש לנו אמונה חושית בקרבת ה', לא סתם מילים והצהרות. כמו שלא מדברים בחופשיות בפני הנשיא - לפחות כך צריך לדבר בפני "אֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם". הרי להבדיל אם נשיא ארה"ב היה עומד כאן היינו נזהרים על כל מילה, וחלילה אם לא ניזהר כך כל הזמן, הרי אנו מאמינים במציאות הנשיא יותר מאשר במציאות ה'!

לקח לאחרים

עכשיו נבין טוב יותר למה התורה מתייחסת כ"כ בחומרה לאיש שלא שמר על פיו כראוי. אם הוא ממחר להוציא דיבורים זה סימן שהוא לא מבין בפני מי הוא מדבר, לכן הוא צריך להישלח למקום שבו יוכל להתבונן מחדש ביסוד הגדול של "הָאֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם וְאֶתָּה עַל הָאָרֶץ".

והתורה מוסיפה: "וְהִצְרֹעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּגַע בְּגָדָיו יִהְיֶה כְּרָמִים וְרָאִשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ", מראה הנורא של המצורע יועיל גם לכל מי שראה אותו, להתעורר ולהתחזק בזה. המצורע הרי חייב לכסות את פיו, "וְעַל שָׁפָם יִעֲטֶה". והיה חייב להכריז בכל מקום

שהלך "אני טמא, אני טמא!" כמו שכתוב "וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא". בשביל מה? כדי ללמד לכולם את הלך הזה! המראה המשונה של אדם שהולך ברחוב עם כיסוי על פיו, וקורא בקול עמום מתחת לכיסוי "אני טמא", היה נכנס ללב כל הרואים, והם היו חושבים לעצמם: "כדאי לי לשמור בעצמי על הפה שלי, לפני שיקרה לי מה שקרה לו".

השותק קונה אמונה

א"כ, כולנו חייבים להשיג הרגשה ואמונה חושית בכך שאנו עומדים לפני ה' יתברך, עד כדי שנמעט בדיבורים בגלל זה. איך מגיעים לזה? נגיד שאנו יהודים "רגילים", שומרים תו"מ אבל אף פעם לא עבדנו באופן ממוקד לרכוש אמונה כזו. איננו מרגישים באמת את נוכחותו של ה'. איננו מוכנים להיקרא "לא מאמינים", אבל חייבים להודות שאיננו מרגישים את ה'. לפחות לא כל הזמן. אבל אנו רוצים להרגיש! רוצים לרכוש את האמונה החושית של "הָאֱלֹקִים בְּשִׁמְיָם וְאֶתָּה עַל הָאָרֶץ". השתיקה מידי פעם בשביל להזכיר לעצמנו את היסוד הזה, היא זו שתחדיר לנשמה שלנו את ההרגשה בנוכחות ה', וכך נזכה להיות יראי ה'.

מישהו ניגש אליך ואומר משהו, יש לך מענה זריז ושנון לשלוף לו. אל תמהר לומר אותו! עצור! גזור על עצמך שתיקה! "לא, לא אומר כלום כי אני עומד בפני ה'". לא תמיד צריך להגיב לכל מה שאומרים לנו! כשמישהו אומר לנו משהו, לא צריך להגיב אם אין צורך. רק להקשיב. וגם כשצריך להגיב, ולפעמים חייבים להגיב - למדוד את המילים. יש אנשים שפיהם חסום, אבל: ברגע שהם נפתחים, הכל זורם החוצה בלי חשבון. מי שנוהג כך הרי הוא מסיח דעת מה'. חייבים לזכור שה' מקשיב תמיד. בשמירה על פה סגור, וכשמדברים כבר, הדיבור בצורה מדודה, הרי אנו מראים שיש לנו אמונה שה' מקשיב לנו בכל מצב שנהיה.

אומנות השתיקה

כדי להבין יותר את החלק הזה של יראת שמים, צריך ללמוד איך הגמ' בחולין (פט.) דורשת פסוק. הסבא מסלבודקא זצ"ל הביא גמ' זו כדי להראות כמה צריך לייקר כל מילה ואות במאמרי חז"ל. ה"סבא" השקיע מחשבה בכל מילה של חז"ל, ממש ינק דבש ונופת צוף מכל מילה.

הגמ' מביאה את הפסוק "הָאֱמָנָם אֲלֵם צֶדֶק תִּדְבָּרוּ" (תהלים נח ב). לפי פשוטו ביאור הפסוק הוא: "אֲמָנָם" באמת, "אֲלֵם" השתיקה היא הדבר הנכון, "צֶדֶק תִּדְבָּרוּ" - דברו רק דברים צודקים וטובים. אבל חז"ל מצאו פנינים נסתרים בעומק הפסוק. והם דרשו "אֲמָנָם" - מה אומנתו של אדם בעולם

הזה? יעשה עצמו כ"אלם". ולפי זה הפסוק נקרא כך: "אמנם", מלשון "אָמְנוּתוֹ"; מהי האומנות - המקצוע - התפקיד של האדם? "אלם". להיות כאלם. זהו תפקידו של האדם בעולם. רואים כאן שהשתיקה איננה סתם איזו מעלה, תוספת כלשהי לחיים. אלא זוהי "ה"אומנות של האדם! בשבילה באנו לכאן! ומה הפשט בזה? הרי בעולמנו לא לכולם יש את אותו המקצוע, כידוע. יש סנדלרים, ויש חייטים, ויש רואי חשבון. אם כולם היו סנדלרים אז היו לכולם נעליים נוחות, אבל כולנו היינו צריכים לתפור לעצמנו מכנסיים. ואם לא היו רואי חשבון אז היינו משלמים המון כסף מיותר על מיסים. אז איך אפשר לומר שלכולם יש את אותו המקצוע - להיות אילם? אלא ודאי שכל מה שאנו קוראים לו "המקצוע שלנו", כל שאר הדברים הטובים שאנו עושים בחיים - אינו אלא "מן הצד". לא המקצוע העיקרי. הרי סוף סוף צריך לאכול, ולשלם חשבונות חשמל ומים, אז זה נהיה סנדלר וזה חייט וכו'. אבל המקצוע הראשון והעיקרי שלנו הוא - לשתוק.

מקצוע דורש הכשרה

אבל אמר הסבא מסלבודקא: הרי מדובר כאן על "אומנות", אומנות אינה דבר שהאדם יכול פשוט לקום יום אחד ולהתחיל לעשות. הוא צריך ללמוד אותה ולהתרגל בה. בשביל כל מקצוע ראוי לשמו צריך ללכת ללימודים, ולקורסי הכשרה, ולעשות סטאז', ורק אחרי תהליך ארוך האדם יכול לקרוא לעצמו "בעל אומנות". אי אפשר פשוט להחליט "אני צייר", ולהתחיל לצייר על הנייר. הוא צריך להתבונן בצייר וותיק והמנוסה בעבודתו, ללמוד את כל רזי הציור המופלאים. זו חכמה, ויש הרבה סודות למקצוע הזה, כמו בכל מקצוע. ואם ה"קריירה" שלנו בעולם הזה היא שתיקה, אז צריך להשקיע וללמוד את המקצוע הזה ולתרגל אותו היטב. כדי להיות "אילם מקצועי", לא מספיק לקנות מנעול חזק, לנעול את הפה היטב ואז להסתובב חסר דאגות. זה לא קל עד כדי כך. אילו זה היה כ"כ קל, זה לא היה נקרא "אומנות"!

והסבא הראה עוד דבר במאמרו הזה: כתוב כאן "מהי אומנותו של אדם בעולם הזה". האומנות הזו, של עשיית עצמו כאילם, היא המעניקה את התואר "אדם" מ"אדם" מצפים שלא יפתח את פיו ללא סיבה מוצדקת, ורק מי שקנה לעצמו את האומנות הזו יכול לקרוא לעצמו "אדם".

יעשה "עצמו"!

והנה, מה קורה פעמים רבות אחרי שאני מדבר על הנושא הזה? בדרך כלל יש אחד "אידיאליסטי", שרוצה להתחיל לקיים את המשימה מיד ובשלמות! הוא הולך הביתה איך שהוא נכנס הביתה למזלו הוא שומע את אמו מדברת בטלפון, זהו זה! הוא דופק על השולחן: "נו, נו! אה, אה, אה!!" הוא רוצה שהיא תדע מהי אומנותו בעולם הזה! אז אמר הסבא מסלבודקא: שים לב ללשון המתוקה של חז"ל! "יעשה עצמו כאלם"! עשה את עצמך כאילם, ולא את אחרים!! רוצה לתקן? אדרבא תקן את עצמך, אבל אל תפריע את הדיבור של אחרים. כשאדם שומע את השיחה שלנו היום, ואח"כ הוא חוזר לביתו ובבית כבר מחכים לספר לו איך עבר היום, ועל עוד כמה דברים, הוא צריך לשבת ולהקשיב, אסור לו לומר, "שקט, כאן בבית אנו מייצרים שתיקה"!

לדבר עם אמא!

ועוד דיוק מדייק הסבא מסלבודקא בלשון חז"ל: יעשה עצמו "כ"אילם, בכ"ף הדמיון. אם חז"ל היו אומרים "יעשה עצמו אילם", אזי יחסית העבודה הזו היתה פשוטה בתכלית, כמו שאמרנו: קונים מנעול, ונועלים את הפה, ושלוש על ישראל. אני אילם וגמרנו! אבל חז"ל הדגישו "כ"אילם, לא אילם ממש.

חז"ל באים לומר לנו שהאדם אינו יכול להיות אילם ממש, ולא לדבר כלל אף פעם. לא לחינם נתן הקב"ה לאדם מבחר הבריאה את כח הדיבור, חייבים לדבר לפעמים! אבל כשמדברים, צריך לדבר כמו אילם. עוברים ברחוב, צריך לומר "בוקר טוב" ו"ערב טוב" לאנשים! הם מצפים ליחס ממך, אי אפשר להסתובב כמו אילם גולם בין אנשים. מה השכן שלך אשם שאתה מתלמד במקצוע ה"אילמות"?

במעלת חבירו

ביותר הזהיר רבינו שלא לדבר על חוגים השונים שבציבור, ואמר תמיד שזה חטא חמור ביותר, והשתדל למצוא דברים טובים מיוחדים בכל מיני בני ישראל ולשבחם על זה, וכל שכן שלא רצה לשמוע איזה דברי גנאי על איזה חוג של שלומי אמוני ישראל, והשתדל לצדד כל דבר לכף זכות, ולזכותם בכל מה דאפשר.

ונכנסים הביתה, חייבים לומר לבני הבית "איך היה היום שלך?" לפחות את זה חייבים לומר! בחור חוזר הביתה מהישיבה, אסור לו פשוט ללכת לחדרו בלי לומר מילה! הוא צריך לומר "שלום אמא, מה שלומך?" הוא כאילם, לא אילם ממש.

זו הכוונה גם בהמשך המאמר שם: "יכול לכל", אולי נאמר שצריך להיות כאילם לכל דבר ולא לדבר כלל, "תלמוד לומר צדק תדברון" אדרבא דברו דברים צודקים, דברים שנכון לומר אותם! אסור

להימנע מלומר דברים כאלה. דברי תורה, דברי עידוד ומחמאות, דברי יראת שמים - אסור להימנע מכל אלה. אם רואים חבר ששקוע בעצבות - חייבים לגשת אליו, לכרוך את הזרוע סביב צווארו ולעודד אותו. "צדק - תדברון!"

להציל חיים...

דיבורים כאלה הם המטרה שלשמה ניתן לנו הפה! הם חלק מהיישום של האומנות של "יעשה עצמו כאילם". אבל לא צריך לפטפט יותר מידי. צריך לחשוב על דרכים לשמח אנשים, עם מילה אחת או שניים. צביטת חיבה על לחי של ילד, עם מילה אחת של עידוד - יכולים להציל חיים. משפט קצר שמחזק את התדמית העצמית, שעושה חשק להשתפר. להחמיא לבני בית - זה חשוב מאד, וזהו "צדק תדברון". בדרך כלל לא קשה למצוא על מה להחמיא. לא להתבייש, ולא להתקמצן! עכשיו הוא לא הזמן ל"יעשה עצמו כאילם", אלא ל"צדק תדברון".

יגעת ומצאת

מידת השתיקה היא איפוא כינוי לאומנות ההשתמשות הנכונה בכח הדיבור שניתן לאדם, והיא אומנות שיש עמה יצירה - הבאת הדיבור של האדם למה שהוא צריך להיות. וכמו אומן שעובד בייצור משחת שיניים או חייט שתופר חליפות, כך גם השותק אומנותו היא לייצר שתיקה ביחס לדיבורו. וכמו אותו יצרן או חייט שחייב לעשות כל יום חשבון, כמה הוא הספיק כבר לייצר, האם הוא ייצר היום יותר מאתמול, ואיך הוא יכול להביא לכך שמחר הוא ייצר עוד יותר - כך אנחנו צריכים לעשות בנוגע לשתיקה. "כמה שתיקה עשיתי היום?" איך אוכל להרבות עוד יותר בשתיקה!?

זו אומנות. לא לדבר כשלא צריך, וכן לדבר כשצריך - אבל לדבר כמו אילם, לא יותר מידי. כשתבואו הביתה הערב, ובבית ישאלו: "מה הרב דיבר שם?" אל תגידו רק "אההםם..."; תגידו משהו! אבל בקצרה. אכן, זו אומנות! והתלמידות בה דורשת הרבה יותר מאשר התלמידות מקצוע רגיל.

א"כ, כדאי לנו להתחיל להתאמן באומנות הזו, שהיא אומנות של יראת שמים! יושבים בשולחן שבת, וכולם מסביב מדברים, מדברים, מדברים. אז נאמר לעצמנו: "אני עכשיו אתרגל את האומנות של האדם בעולם הזה. במשך שתי דקות על השעון - לא אדבר כלום, רק אקשיב. לא לפתוח את הפה".

לפעמים מוכרחים ללכת לבקר אצל מישהו, אין אפשרות להתחמק. או שיושבים בחתונה, בזמן שאחרים מדברים, אנחנו יכולים לנצל את ההזדמנות להתאמן באומנות שלנו. אז מקשיבים, מנסים להיראות מעוניינים, מחייכים בזמנים הנכונים וכו'; אבל אומרים לעצמנו: "אני שומר על פה סגור עכשיו. אלוקים שבשמים מקשיב".

בריאות הגוף

אומנות השתיקה היא תפקידו בחיים, היא הכנה לעולם הבא, ודי בזה לבד כדי שנוצרה להשקיע ולהשתלם בזה. אבל האמת היא, שגם השמחה וההצלחה בעולם הזה תלויות בשתיקה!

אומרת המשנה באבות (א' י"ז): "רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כָּל יָמֵי גְדֻלָּתִי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מִצָּאִתִּי לְגוֹף טוֹב אֶלָּא שְׁתִּיקָה". אם מישוהו מהרחוב מעניק לנו עצה בענייני בריאות, ייתכן שהיא שווה משהו, אבל אי אפשר להיות בטוחים. אבל כאן אומר לנו רבן שמעון בן גמליאל שבילה שנים ע"ג שנים בשיבה לפני גדולי חכמי הדורות, הוא שמע ולמד הרבה דברי חכמה, הרבה דרכים ועצות טובות. ואחרי כל השנים האלה הוא הגיע למסקנה שמכל הדברים הטובים שבעולם - השתיקה היא הטובה ביותר לגוף!

אם רשב"ג השאיר לנו את הפנינה הזו, שווה לנו להעמיק בה. נשים לב רשב"ג אומר לנו "וְלֹא מִצָּאִתִּי לְגוֹף טוֹב אֶלָּא שְׁתִּיקָה", הוא לא אמר שהשתיקה היא דבר טוב "לנשמה", למרות שבוודאי ששתיקה טובה מאד לנשמה, כמו שדיברנו קודם. אבל רשב"ג בא לומר כאן שהשתיקה היא הדבר הטוב ביותר לבריאות הגוף. אם את דואג לבריאותך, אם אתה מעוניין בחיים ארוכים ובריאים - אזי הדבר הראשון שצריך לחשוב עליו הוא סם השתיקה: "סָמָא דְכֹלְהָ - מְשִׁתָּקָא", אומרת הגמ' במגילה (יח.). התרופה הטובה מכל התרופות היא השתיקה.

הדיבור פוגע בגוף

היודעים אתם, רוב המחלות והבעיות בגוף נגרמות ע"י רגשות הגורמות לתגובה מוגזמת בגוף. מדהים כמה השפעה יש לרגשות על הטבע הגופני. הגוף מלא בבלוטות והורמונים המעוררים ומווסתים את פעילות הגוף, ואם הם מופעלים מידי הרבה ע"י רגשות שליליים כמו כעס, עצבים או מתח - במקום להועיל, ההורמונים האלה מזיקים לגוף. הדברים מעוגנים גם במדע הרפואה. בכל רחבי הגוף ישנם תהליכים ותגובות הנובעים מרגשות. ואין מתעוררות רגשות? ע"י דיבורים! מישוהו אומר משהו ואתה עונה, מתחילים להתווכח והבעיות מתחילות. מערכת חילוף החומרים בגוף משתבשת, ואנשים רבים נהיים חולים מזה. עולם שלם של מחלות נגרמות ע"י דיבורים. סוגים רבים של המחלה הידועה קשורים לחיכוכים בין-אישיים.

ויש גם חשבון פשוט: איש אחד שהתעוורר אמר לי, "אתה יודע למה אני עיוור? כי היו לי המון דאגות ועצבים מהמצב של הבית, עד שקיבלתי סכרת; והסכרת גרמה לעיוורון". עיוורון נובע פעמים רבות מעצבים והתרגשות. כשהולכים לרופא עיניים, אחת השאלות הראשונות שהוא שואל היא, "האם אתה כועס או מתרגש הרבה?" דוד המלך אומר "עֲשֵׂשָׁה מִכָּעַס עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל צוּרִי" (תהלים ו' ח'); עיני בלתה מרוב כעס, בגלל אנשים שהציקו לי. אם מדברים הרבה ומתעצבנים הרבה, זה לא טוב לעיניים; וכך גם לכל חלקי הגוף.

הלב סובל גם הוא מתנדודות רגשיות רבות מידי. פותחים את הפה בזמן שהיה צריך להישאר סגור, והתוצאה היא כעס ומריבות, והלב צריך להתמודד עם עוד מנות גדושות של מתח ועצבים. מתישהו, הלב לא עומד בעומס ואחד השסתומים קורס. זה לא קורה מידי, אבל לאט לאט הפה הגדול מחליש את הלב, עד שיום אחד, חס וחלילה, משהו קורס.

יותר מדי תקשורת

אני עצמי הכרתי אדם שמת באמצע מריבה בביתו. הוא היה אדם טוב, אבל אם היה לומד את המשנה הזו באבות כמו שצריך הוא היה יודע: אל תענה! וזה היה מציל אותו, ככל הנראה הוא עדיין היה נמצא עימנו היום. מי אמר שחייבים תמיד לענות? אם אתה יכול להיות "דיפלומט" ולענות משהו מנומס ונחמד, אז בסדר. אבל אם לא, אל תאמר כלום! הוא היה יהודי שומר תו"מ, מסתבר שאפילו הכיר את המשנה הזו. אבל הוא לא הפנים אותה, ולכן התנהג כפי טבעו וענה לה. הוא אמר את שלו, והיא את שלה, וכך הדברים נמשכו עד שהוא נפל ומת. אי אפשר לנצח בוויכוח! הדרך היחידה לנצח

בוויכוח היא להימנע ממנו! אז אל תתרגשו מדברים של מה בכך, פשוט תשתקו וזהו. תהיו בשקט! ותחיו זמן רב יותר כתוצאה מכך. והחיים יהיו גם מאושרים יותר.

אנשים מתקשרים אלי ומתלוננים: "יש לנו בעיות בתקשורת. הבעלים שלנו לא 'מתקשרים' איתנו". אבל אני אומר לכם שהבעיה האמיתית היא שיש יותר מדי תקשורת! אם אנשים לא היו "מתקשרים" כ"כ עם אחרים המצב היה הרבה יותר טוב. כמעט תמיד, אנשים מרוויחים מלדבר פחות.

להתעלם מן הפרחח

הגמ' בסנהדרין (ז). אומרת: "טוביה דשמע ואדיש, חלפיה בישתיה מאה". כלומר, אשרי מי ששומע חרפתו ושותק, גם מאה רעות שהיו ראויות לבוא עליו יחלפו ויסתלקו ממנו בלי לפגוע בו. שגנו לעצמכם את המאמר הזה, אמרו אותו לעצמכם שוב ושוב. למדו להתעלם מדברים שמפריעים לכם. "שמע, ואדיש". נהגו כאילו לא שמעתם אותם ותינצלו מצרות רבות. אם מתאכזרים אליכם, אל תשימו לב לזה. אם מציקים לכם, התעלמו מזה. תחסכו לעצמכם מאה צרות, ותוכלו לחיות בשמחה כל חייכם.

רוב מקרי האלימות באים כתוצאה מפתחת פה במקום שהיה צריך להתעלם. נגיד שאתם הולכים ברחוב ואיזה פרחח מפריח באויר איזה עלבון. פשוט תשכחו מזה! אל תחשבו שאתם צריכים לקום ולהגן על כבודכם. אני מכיר אדם שעשה כך והוכה קשות. אל תסתכלו עליו אפילו, זו סכנת נפשות. לא שמעתם כלום. פשוט המשיכו ללכת, ותוך דקה תצאו מכלל סכנה. ואז תודו לה' שאתם עדיין עומדים על הרגליים. אם היה זה גוי, אתם יכולים "לברך" אותו שימות במקום. אבל אל תתנו לו לשמוע! אל תמלמלו אפילו. הפה צריך להישאר סגור תמיד! מי שמתעלם ובורח הוא הגיבור, מי שפותח את הפה הוא לא גיבור; הוא החלש.

כיצד להתמודד עם שנאה

כמה פעמים התקשרו אליי הביתה וצעקו וקיללו אותי. ומה אני עושה? אני לא אומר מילה! אפילו מילה אחת לא. והם מנתקים, ובזה נגמר העניין. לפני כמה חודשים אירע דבר כזה, וידעתי מי זה. אבל שתקתי. אחרי כמה ימים הוא בא אלינו לבית הכנסת להתפלל, וגם אז לא אמרתי כלום. וזהו, תם ונשלם. אבל אם מתחילים עם אנשים כאלה, אם מחזירים להם - מי יודע לאן זה יכול להגיע. אז פשוט מחייכים וסובלים את זה.

כמה אנשים הפסידו את מקום עבודתם כי פתחו את הפה וענו לבוס שלהם? לפעמים הבוס עצבני, אז פשוט בולעים את זה וממשיכים הלאה. אחרי שעה הוא יכול להפוך את עורו ולהיות נחמד מאד, אולי אפילו לתת לך קידום. לי עצמי היתה חוויה כזו: במשרת הרבנות הראשונה שלי, אחד ממנהלי בית הכנסת נכנס פעם למועצת המנהלים והכריז הכרזה דרמטית: "הרב מילר, בשבוע שעבר אמרתי לך 'גוט שאבעס', ולא ענית לי! לא אמרת לי 'גוט שאבעס'! מה זה צריך להיות"? תלונה כנגד הרב החדש בפני מועצת המנהלים! אז נשיא בית הכנסת ניגש אלי ושאל אותי על כך. האמת היתה שהטענה לא היתה נכונה כלל, אבל לא אמרתי כלום. יכולתי לפתוח את הפה, אבל זכרתי את מאמר חז"ל הזה ושמרתי על הפה סגור.

פגשתי את האדם הזה פעמים רבות, ותמיד הייתי ידידותי כלפיו. יום אחד הוא העלה הצעה למועצת המנהלים, להעלות לי את המשכורת! הוא, ולא אחר! אף אחד אחר לא חשב על הרעיון, רק האדם הזה. עכשיו, אם הייתי מתעמת עימו באותו מעמד, ברור שזה לא היה קורה. מכאן למדתי שוב כמה כדאי לסגור את הפה.

במשך חיי כבר ראיתי הכל! ראיתי אנשים שהעמידו את עצמם בסכנה ע"י הפה שלהם; ראיתי אנשים שאיבדו משרות ולקוחות. ראיתי אנשים שאיבדו את הנשים שלהם, את הבעלים שלהם, הרסו יחסים עם בני משפחה וחברים, והכל בגלל הפה הגדול והמטופש שלהם. ובסוף הם איבדו גם את

עצמם, הם גורמים לעצמם להתרגשות יתרה ונהיים חולים מזה. אנשים רבים מאבדים שנים רבות מחייהם בגלל הפה שלהם.

המפתח לחיים טובים

זה מה שדוד המלך מלמד אותנו: "מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים?" אנחנו חושבים שמדובר כאן על חיים רוחניים, וזה נכון, אבל זה לא הכל. מדובר כאן גם על חיים בעולם הזה. מי רוצה לחיות בעולם הזה? מי "אהב ימים", אוהב את ימיו כאן ורוצה עוד מהם, "לְרֹאוֹת טוֹב"? הוא לא רוצה סתם ימים, הוא רוצה ליהנות, לראות טוב בחייו! אז אנחנו חושבים לעצמנו, "כן, כן! זה אני! אני רוצה חיים טובים". אבל איננו רוצים מספיק! אנחנו יודעים טוב מאד לצטט את הפסוק הזה, אפילו לשיר אותו יפה. אבל איננו מקיימים את מה שכתוב בו: "וְצַר לְשׁוֹנֵךְ מִרְעֵה". מה הכוונה "מִרְעֵה"? לא רק לשון הרע ומחלוקת, גם דברים טפשיים וריקים, דברים בטלים - הם לשון הרע אמיתי! הכלל הוא, שהלשון נשארת בתוך הפה והפה נשאר סגור. אם נעשה כך, חיינו הגשמיים יהיו טובים ושמחים יותר; נזכה "לְרֹאוֹת טוֹב".

הערך של רגע דומיה

נחזור לעניין שדיברנו עליו קודם, ליסוד הגדול של "ישים עצמו כאילם". ולפני שנסיים נקשיב לדבריו של הגאון מוילנא זצ"ל באיגרתו: "שְׁעַל כָּל רֶגֶע וְרֶגֶע שֶׁל חֲסִימַת פִּי זֹכֶה לְאוֹר הַגִּנוּז שְׁאִין כָּל מְלָאךְ וּבְרִיָּה יָכוֹל לְשַׁעֵר".

ראו לאיזה שכר עצום זוכים בשביל רגע של שתיקה! לא מדובר כאן בשכר למי שחי חיים שלמים של שתיקה, אלא "עַל כָּל רֶגֶע וְרֶגֶע"! אני יודע שזה נשמע קיצוני למדי, מוגזם. אבל כדאי הוא הגאון מוילנא זצ"ל לסמוך עליו. אם כן, השתיקה אינה רק אומנות של יראת שמים, ולא רק העצה הטובה ביותר לחיים טובים ובריאים בעולם הזה, אלא עבודה ששכר עצום ונורא בצידה, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשערה.

ללמוד את הלקח

אז עלינו להתחיל מייד ליישם את הדברים. איך אפשר ללמוד על המצורע בכל שנה מחדש ולהמשיך להתעלם מהלקח שיש לנו ללמוד מזה לחיינו שלנו? הגם שלא זכינו היום ליד ה' הניסית המביאה את נגע הצרעת על האדם, אבל הלקח של עניין הצרעת נכון היום כאז. כשה' לקח יהודי טוב ונאמן והפריד אותו ממשפחתו וחבריו, היה מצופה ממנו ללמוד את הלקח של "הַאֲלָקִים בְּשִׁמְיָם וְאֹתָהּ עַל הָאָרֶץ עַל כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מַעֲשִׂים". וגם אנו, לא פחות ממנו, חייבים ללמוד את הלקח הזה. עלינו להתבונן בפסוקים וללמוד מהם לקח לחיינו. האיש הזה היה חייב לכסות את פיו, מה איתו? האם אני כבר ראוי להיקרא "אדם"? האם אני יוצר מספיק שתיקה? האם אני מצליח באומנות של להשים עצמי כאילם? בלמדנו את פרשת השבוע, אסור לנו לתת לה פשוט לחלוף על פנינו. כמה שנוכל במשך היום, דקה כאן ודקה שם, נזכיר לעצמנו שתפקידנו בעולם הוא לשתוק. לא שתיקה מלאה: "צדק תדברון!" אבל כמה שניתן ניזהר וניזכר ש"לֹךְ דְּמִיָּה תִהְיֶה", וכך נזכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכולים לשערה.

שבת שלום ומבורך!

הארות על הפרשה

מתוך ספר ממלכת כהנים [באנגלית] - פירוש עה"ת מאת רבינו זצ"ל

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

"פילוסופוס אחד שאל את רבי הושעיה, אמר לו: אם חביבה היא המילה, מפני מה לא נתנה לאדם הראשון? אמר לו: כל מה שנברא בששת ימי בראשית צריכין עשייה, כגון: החרדל צריך למיתוק וכו' החיטין צריכין להיטחן, אפילו אדם צריך תיקון". (בר"ר יא, ז). הסיבה שהאדם, שנברא בשלמות גדולה יותר מכל הנבראים, בכל זאת נברא עם חסרון גדול כל כך שצריך להסיר מגופו את הערלה, הוא ללמד דבר חשוב הנוגע לשלמות האישיות של האדם, האדם לא יכול להסתפק בחכמה הטבעית שטבועה בנפשו, או לסמוך על יושר תכונות האופי הטבעיות שלו. כשם שהוא נדרש לתקן ולהשלים את גופו על ידי המילה, כך צריך הוא להוסיף בתמידות חכמה והתקדמות בתיקון מידותיו. התכלית הזו של מצות המילה מבוארת בהקדמה לפרשת המילה: "וַיֵּאָהֵב ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו וכו' הַתְּהִלָּךְ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד" (שם יז, א), שמשמעותו: "הַתְּהִלָּךְ לִפְנֵי" תחיה עם מודעות מוחשית למציאותי, ועם מה שתגיע למודעות זו תזכה ותהיה "תָּמִיד", אדם - שלם. בברכת המזון אנו מודים "וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמַת בְּבִשְׁרֵנוּ" חותמת הברית המילה משמשת לנו כתזכורת, שה' ברא את האדם לתכלית זו של השגת השלימות. על השלמת הבריאה נאמר "אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ג). "לַעֲשׂוֹת" הוא התפקיד כללי שה' נתן לכל הבריאה כולה, עליה להמשיך לפרות ולקיים בכך את חיי העולם. אך לאדם, אשר הוא התכלית העיקרית של הבריאה והוא הנברא החשוב מכל, יש תוספת משמעות במלה "לעשות": הוא נדרש לעשות את עצמו שלם יותר ויותר. "להתהלך לפני ה'" משמעותו לזכור תמיד להאמין בה: "וְהִצַּנְעַת לֶכֶת עִם אֱלֹקֶיךָ" (מיכה ו ח) פירושו, התהלך לפני ה' בדעת הפרטית והמוצנעת שלך. מצות המילה ניתנה לנו על מנת שאנחנו "נעשה" את עצמנו משיגי השלמות הזו.

"וכפר על הבית" (יד ג)

"על הבית" מתפרש על אלו שמתגוררים בבית, ומחמת עוונותיהם בא הנגע. טהרת הבית מרמזת שאכן הם חזרו בתשובה וביקשו מחילה מה'. אבל "על הבית" מתפרש גם על הבית עצמו, אפילו אם יושבי הבית עזבו והניחו את הבית לדיירים אחרים תחתיהם, עדיין אותה כפרה צריכה להיעשות. וזה מלמדנו שכל חפץ אשר נעשתה בו עבירה, כדוגמת הבית בו התגוררו אינשי דלא מעלי, גם לאחר שאותם אינשי דלא מעלי כבר עזבו אותו עדיין שורה עליו חרון אף ה'. על כן, כך אנו מוצאים גם שאפילו לאחר שבהפיכת סדום כבר מתו כל רשעי סדום, גם אזרח הכיכר של סדום ועמורה נחרב. בדומה לכך, מוצאים אנו בעיר הנדחת, לאחר שלא נותר בחיים איש מתושביה, בכל זאת העיר כולה נהרסה "וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם, לֹא תִבְנֶה עוֹד" (דברים יג, יז).

"וצוה הכהן ולקח למטהר ... ופץ ארז ושני תולעת ואזב" (יד ד)

עץ הארז ושני התולעת, נבחרו להזאה על האדם המיטטר. בשלמה המלך ע"ה נאמר "וַיִּדְבֹּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֲרֶז וְעַד בִּלְבָנֹן וְעַד הָאֲזֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר" (מלכים א ה, ג). הוא דיבר על כל הצמחים - מהגדול שבכולם ועד הקטן שבהם, להראות את הנפלאות של המבנה שלהם, ושל התפקידים שלהם ושל התועלת שלהם. בלימוד נפלאות הבריאה של ה', ועל ידי הבנת החכמה העצומה שלו וחסדו הגדול, משיגים הבריות הכרת ה' באופן מלא.

"אל תבהל על פין ולבן אל ימהר להוציא דבר לפני האלקים" (קהלת ה, א). על מנת להישמר מאיסור לשון הרע, חייב האדם להיות מודע בקביעות לקיומו של ה'. יהודי שומר המצוות עלול לשכוח את ה' ולהתיר ללשונו לדבר בחופשיות, בחוסר אחריות. תפקידים המיוחד של עץ הארז והאזב הוא, לעורר את הבריות להכיר את בוראם: אם בדרך של התפעלות ממעשיו האדירים, או חלילה בדרך של חולי או שאר מרעין בישין. והבחירה היא בידינו.

"ורחץ במים וטמא עד הערב" (טו, ה)

תהליך טהרה כזה מוזכר בתורה כמה פעמים. למרות שהוא כבר טבל במי הטהרה, השלמת טהרתו של האדם היא רק עם שקיעת החמה. תהליך משולב זה - טבילת טהרה ושקיעת החמה, יש בו כדי לרמז על התקופות השונות שבחיי האדם, הערב רומז לימי הזיקנה, כפי שאנו מוצאים "בְּכֶכֶךְ זָרַע אֶת זֶרְעֶךָ וְלַעֲבֹד אֶת תַּנְחַן דָּךְ" (ע"י יבמות סב:). לאחר שבמרוצת החיים התלכלך האדם במעשים או במחשבות לא טובים, כשבאים ימי הזקנה עליו לפשפש במעשיו, ולטהר את עצמו קודם שתשקע השמש של חייו. אם הוא הזדכך - וגם נשאר טהור בהמשך שארית ימי חייו, הרי שהוא הצליח לטהר את נשמתו. זו היא שלמות הטהרה, כשאדם מיטטר וממשיך בטהרתו עד הסוף. חז"ל דרשו: "יֵצֵא אָדָם לִפְעֻלָּו וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד עֶרֶב": "יֵצֵא אָדָם לִפְעֻלָּו" - יצאו צדיקים לקבל שכר, "וְלַעֲבֹדָתוֹ עַד עֶרֶב" - במי שהשלים עבודתו עדי ערב. (בבא מציעא פג:). כשם שהטבילה צריכה להיעשות קודם היעשות והכוחות להשפיע לו טהרה רק כאשר יימנע מכל טומאה עד השקיעה, אף כך צריכה טהרתה של הנשמה להיעשות קודם שיגיעו חייו אל סופם, והיא מגיעה אל שלימותה כאשר מצב הטהרה נמשך עד הסוף.

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

על מה עלי לחשוב בראש חודש?

תשובה:

ישנם שלושה עיקרים שניתן להבחין בהם בקלות בכל ראש חודש. ומי שמתעלם מהם או סתם חושב עליהם באופן שטחי, ממבזבז הזדמנות חשובה. ראשית הודאה, בתחילת החודש חדש, עלינו להביט על העבר ולהודות לה' שהעניק לנו לחיות בחודש האחרון. אתה חושב שזה דבר קטן לחיות חודש שלם?! בוודאי אתה עדיין זוכר איך שלפני ראש חדש שעבר - עמדת עם כל הקהל בביהכ"נ ליד הספר תורה, וביקשת מכל הלב מהקב"ה: "אוי ה'! אנא תן לי חיים", יש סיבה טובה לבקשה זו, מי יודע בחודש הזה מה הולך להיות. אנשים רבים לא הגיעו לראש חודש זה. עכשיו כשאנו כבר זוכים להתחיל את החודש החדש וברוך ה' אנחנו עדיין בסביבה. אנו מודים על כך לה' ברוך ה' נתת לי את בקשת! וזו סיבה שאנחנו אומרים בר"ח הלל. הלל אמור להודות לה' על החודש האחרון.

שנית כפרה, ראש חודש הוא "זמן כפרה לכל תולדותם". זו הזדמנות לכפרה, על החטאים שעשינו בחודש האחרון. הביטו לאחור והזכרו לעצמכם את הדברים שעשיתם לא נכון במהלך החודש האחרון. והפירוש של "כפרה לכל תולדותם" שצריך כפרה לא רק את הדברים שעשית לא נכון, אלא אפילו יותר חשוב - הדברים הטובים שיכלת וגמנעת מלעשות, איזה הפסד! איזה הפסד! הביטו לאחור ועשו תשובה. זו זמן כפרה, הזדמנות מיוחדת לתשובה וכפרה.

והרכיב השלישי תפילה, יום ההתחלה של החודש הוא יום תפילה על כל ימי החודש. יום מיוחד להתפלל. לפחות חייבים לומר יעלה ויבוא. דברי יעלה ויבוא הם תפילה חשובה על כל החודש פסק זמן חדש - חדש של חיים - עוד חודש מהשנה. ואני רוצה לספר לכם משהו. הקב"ה עונה ואומר לך: "אתה מבקש חודש נוסף? הדבר תלוי בהתייחסות שלך לחודש האחרון. האם הערכת כראוי את החודש שעבר? האם אתה מבין שאתה חייב לי הודאה על החודש האחרון? או אתה בא אלי ככפוי טובה, ומבקש: הלאה! תן עוד! ראשית אתה צריך לומר לה': "הדו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", בהלל אנו מודים לך ה' כמה היית טוב ומטיב לנו בחודש האחרון. עכשיו אנא! תן לנו עוד חודש! אה! אומר ה' "זה מה שאני רוצה לשמוע" ואם כך הוא יתן לנו עוד חודש מלא חיים.

חודש הוא לא יום. זה לא שבוע. זה חודש שלם. זו פרוסת חיים גדולה! ולכן בראש חודש עלינו להודות להשם על החודש האחרון, עלינו לעשות תשובה על הדברים שעשינו לא נכון בחודש האחרון, ואנחנו צריכים לבקש מהשם את עזרתו לחודש הקרוב. אלה רעיונות חשובים מאוד. וזו הסיבה שראש חודש הוא אירוע חשוב מאוד.

מדור זה נתרם:

לישועת אברהם בן נעמי צביה